

1

KINDERJAREN

*'Want God, Die rijk is in barmhartigheid, neemt, naar het onveranderlijk voornemen der verkiezing, de Heilige Geest van de Zijnen, ook zelfs in hun droevig vallen, niet geheel weg, en laat hen zó ver niet vervallen, dat zij van de genade der aanne-
ming en van de staat der rechtvaardigmaking uitvallen, of dat zij zondigen ten dode, of tegen de Heilige Geest, en, van Hem geheel verlaten zijnde, zichzelf in het eeuwig verderf storten.'*
Dordtse leerregels, hoofdstuk 5, paragraaf 6

Ik denk dat het niet verkeerd is om een paar voorvallen uit mijn kinderjaren aan te halen, om zodoende een beeld te krijgen van die gehele periode. Mijn vader overleed toen ik nog heel jong was en mijn moeder bleef achter met vijf kinderen. Op mijzelf na waren de kinderen meestal van huis. Omdat ik de jongste was, hield ze heel veel van mij, en ik hield heel veel van haar. Ze was altijd een heel deugdelijke vrouw en was grootgebracht met alle uitwendige zaken van de godsdienst zoals catechisatie, gebed, kerkgang, enzovoort. Wij durfden nooit vuil taalgebruik te bezigen in haar aanwezigheid. Maar ik kan me goed herinneren

dat ik vaak liep te vloeken wanneer ik buiten haar gezichtsveld aan het spelen was. Mijn geweten beschuldigde me zo heftig vanwege mijn goddeloosheid, dat ik in het donker bang was om van de ene kamer naar de andere te lopen. Ik was bang dat ik de duivel tegen zou komen en dat hij mijn lichaam weg zou slepen. Tijdens een nacht (ik denk voor de dood van mijn vader) lag ik te slapen in de kamer die grensde aan die van mijn ouders. Ik werd wakker en werd bang voor de duivel. Ik dacht werkelijk dat hij gekomen was, zich in mijn bed bevond en dat ik hem op mijn rug voelde zitten. Ik kan me nog goed herinneren dat ik bitter zat te roepen en te schreeuwen, zodat mijn vader en moeder wakker werden. Ze staken een lamp aan, kwamen mijn kamer binnen en wilden weten wat de reden was waarom ik zo zat te schreeuwen. Ik vertelde hun dat er iemand bij me in bed zat, maar ik vertelde hun niet wie ik dacht dat hij was. Ze probeerden me echter gerust te stellen en te overtuigen dat er niemand was, maar al hun beweegredenen konden me niet overhalen om daar nog langer te slapen. En daarom werden ze genoodzaakt mij in hun bed te laten slapen.

Maar toen de morgen weer aanbrak, ging ik weer spelen. Ik vergat mijn vrees van de vorige nacht en ik leerde nog meer te vloeken. Zo ging ik even door en ik kan me niet één speelmaatje herinneren die me evenaarde in die afschuwelijke zonde. Maar zodra de nacht aanbrak, kon ik er zeker van zijn dat ik aangegrepen zou worden door vrees en beven. In bed dacht ik na over mijn goddeloosheid. En terwijl ik daar zo lag, bedekte ik mezelf met het beddengoed en probeerde ik het gebed des Heeren op te zeggen. Maar voordat ik klaar was met het gebed, was ik alweer

vergeten of ik het wel goed uitgesproken had of niet. En zo begon ik vele malen opnieuw, totdat ik er zeker van was dat ik het goed opgezegd had. Al die tijd durfde ik de deken niet van mijn gezicht af te trekken of mijn ogen te openen, want ik dacht werkelijk dat de duivel in de kamer was. En als ik mijn ogen open zou doen, zou ik hem zien. Ik was er namelijk heel erg zeker van dat ik een goddeloze jongen was en dat God heel erg vertoornd was op mij. Als ik mijn gebeden maar had afgerond, dan kreeg ik wat gemoedsrust. Hoewel het eerst lang duurde, durfde ik toch niet te gaan slapen voordat ik enige rust had gekregen.

Soms zag ik dat mijn moeder in heel moeilijke omstandigheden terecht kwam wat haar wereldse zaken betrof. Ze wist niet hoe ze alles moest betalen. Maar juist in die uiterste nood zorgde God voor iets wat haar uit de beproeving redde. Ik stond verbaasd vanwege de goedheid van God en redeneerde als volgt: Ach, mijn moeder is een goede, godvruchtige vrouw. God heeft haar lief en zal niemand haar kwaad laten doen! Maar ze weet niet hoe goddeloos ik ben. Ik vraag me namelijk af hoe het komt dat er vanwege mij geen vloek komt in plaats van een zegen. Geen goedheid van God in deze weg of vrees voor de hel konden me tegenhouden op mijn zondepad. Ik raakte steeds dieper geworteld in de zonde en jaagde haar in alle macht na, ondanks al mijn vrees en overtuigingen. Die bleven me altijd achtervolgen. Ik had alles ervoor over gehad als ik, indien mogelijk, maar van dit soort gezelschap af kon komen. Ik werd soms namelijk vermoeid van mijn leven, maar toch was ik bang om te sterven. Nadat het de Heere behaagd had om me door genade te roepen, viel mij eens de levensbeschrijving van John Bunyan in handen.

Daarin las ik vele zaken die vergelijkbaar waren met mijn ondervindingen. In het bijzonder zijn ervaringen tijdens zijn kinderjaren. Hij wenste dat hij de duivel was, omdat de duivelen anderen pijnigden, zonder te bedenken dat ook zij gepijnigd zouden worden. Ook wenste hij dat er geen God was. Ik kan me nog goed herinneren dat dit in die tijd ook mijn wensen waren.